

SVOM PSU MOŽETE
REĆI SVE...
... OSIM ZBOGOM.

Biti vlasnik psa podrazumeva brigu i
pažnju **tokom celog životnog veka psa.**

SAZNAJTE SVE JE POTREBNO DA ZNATE
DA BISTE BILI ODGOVORNI VLASNIK PSA.

OIE REGIONALNA KAMPANJA ZA UNAPREĐENJE SVESTI O **KONTROLI POPULACIJE NAPUŠTENIH
PASA U BALKANSKIM ZEMLJAMA**

PSIMA JE OD VAS POTREBNO PUNO TOGA!

Svakodnevna briga o vašem psu je glavni izvor radosti i ljubavi, ali ta kođa može predstavljati izazov jer uz nju dolazi i odgovornost da budete deo globalnog nastojanja za kontrolu populacije pasa.

Čak i kada stvari postanu komplikovane, uvek morate imati na umu da samo vi možete zadovoljiti sve potrebe vašeg psa uključujući zdravstvenu zaštitu, hranu, šetnje i igru. Morate imati na umu da ste vi njegov HEROJ!

Pored toga, populacija pasa lutilica nosi različite rizike, uključujući bolesti, agresivno ponašanje i narušavanje stočnog fonda.

Ovaj dokument je kreirala Svetska organizacija za zdravlje životinja (OIE) kako bi vam pomogla da za svog psa svakodnevno budete heroj a za sve odgovoran vlasnik. U njemu ćete naći predloge i savete za pravilno zadovoljavanje svih potreba vašeg psa uz istovremeno poštovanje ljudi i drugih životinja oko njega. Bez obzira da li već imate psa planirate da ga nabavite, ovaj dokument će

vam pomoći da razumete sve obaveze koje ćete imati kao odgovorni vlasnik.

**“BE A HERO - BUDI HEROJ
Budite odgovoran vlasnik zarad svog psa, drugih životinja i ljudi.”**

ODGOVORNA NABAVKA: DA LI RAZMIŠLJATE O TOME DA NABAVITE PSA?

Ima mnogo razloga zbog kojih možete poželeti da proširite svoju porodicu: da svoju decu učinite srećnom, ljubav prema psima, da zaštitite svoj dom, itd Ali pre nego što preduzmete taj korak, pobrinite se da ste spremni. Popunite priloženi upitnik, pročitajte ovu brošuru ili pribavite više informacija kod svog veterinara.

Prvo herojsko delo Obezbedite da vaš pas bude ispravno identifikovan

Imati psa pored sebe je nešto u čemu uživete. Ali psi imaju prirodnu potrebu da odlutaju i nekada se mogu izgubiti.

Trenutku kada shvatite da je vaš pas nestao i da se ne vraća, uvek je veoma bolan i potresan. Slična osećanja ima i vaš pas ali su mnogo intenzivnija. Mnogi psi lutilice su mogli biti vraćeni vlasniku da su samo bili obeleženi. To je i zakonska obaveza.

Identifikacija pasa je:

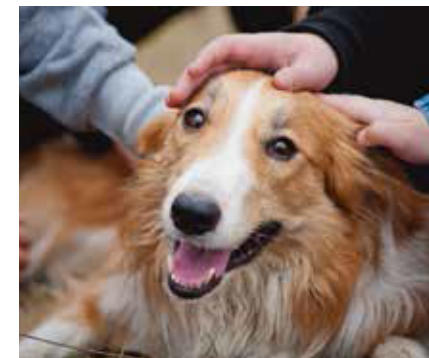
- Jednostavna

- Sigurna

- Osnovna stvar koju treba uraditi!

Uz to je i obavezna, ne samo kako biste bili sigurni da će vam vaš pas uvek biti vraćen već kako biste sprečili porast populacije pasa lutilica.

Identifikaciju pasa je jednostavno organizovati, potrebno je samo da se obratite svom veterinaru. Obeležavanje će vam pomoći da sa svojim psom

podelite još mnogo srećnih trenutaka, čak i ako se ponekad razdvojite.

**“BE A HERO - BUDI HEROJ
budite odgovorni vlasnik tako što ćete obezbediti da vaš pas bude identifikovan (obeleşen) i što ćete ga stalno držati na oku.”**

Uvek ga držite na oku!

Vašem psu su potrebne vežbe, a zajedničko vreme provedeno napolju, zabavljanje i trčanje predstavlja veliko zadovoljstvo za oboje.

Ali imajte na umu da vaš pas može brzo da pobegne i da se izgubi. Biti odgovoran vlasnik takođe znači da svog psa treba držati na oku sve vreme, ne puštati ga da sam luta ulicama i da ga, kad god to situacija zahteva, držite na povocu.

Psi u zajednici

Ako je vaš pas deo vaše zajednice, uvek možete zamoliti nekoga da vam pomogne da obezbedite da on uvek ostane u komšiluku. Međutim, još je važnije da obezbedite da vaš pas bude pravilno identifikovan. Takođe vam toplo preporučujemo da pročitate poglavlje o upravljanju reprodukcijom na strani 4.

Drugo herojsko delo Ne dozvolite da se vaš pas slobodno razmnožava

Dobro upravljanje reproduktivnim zdravljem vašeg psa je ključ da se izbegne rađanje neželjenih mladunaca i obezbedi kontrola populacije pasa.

Sterilizacija vašeg psa je jednostavan i odgovoran način da se spreči rast populacije pasa. Dovoljan je kratak odlazak kod veterinara kako biste uvideli da za obezbeđenje dobiti vaše životinje postoji više rešenja.

Vaš veterinar vam može dati najbolje savete o svim dostupnim rešenjima i pomoći vam da izaberete ono koje je najbolje za vašeg psa.

“BE A HERO - BUDI HEROJ
Budi heroj za svog psa i odgovoran vlasnik. Ne dozvolite da se vaš pas slobodno reprodukuje kako bi se sprečio porast populacije pasa lualica.”

Postoji mnogo načina da sprečite slobodnu reprodukciju svog psa:

- Hirurška kastracija
- Hemijska kastracija
- Kontracepcija
- Odvajanje ženki u teranju od mužjaka.

Treće herojsko delo Vakcinišite svog psa i redovno ga vodite na pregled kod veterinara

Redovni pregledi kod veterinara važni su ne samo za zdravlje vašeg psa, već i za ograničavanje prenošenja bolesti na ljude.

VAKCINACIJA

- Svaki deset minuta, neko u svetu umre od posledica besnila, a u većini slučajeva su to deca koju je ujeo besan pas.
- Vakcinacije protiv zaraznih bolesti u potpunosti štite pse od besnila i drugih bolesti koje mogu uticati na njihovu dobrobit pa čak biti i fatalne, ali je to takođe odgovoran čin kojim se druge životinje i ljudi štite od zaraze.

Pitajte vašeg veterinara o dostupnim rešenjima.

ZAŠTITA OD PARAZITA

- Zaštite svog psa od spoljašnjih parazita, kao što su buve i krpelji. Krpelji mogu izazvati bolesti koje se mogu biti fatalne za vašeg psa.
- Zaštite svog psa od crevnih parazita. Paraziti mogu prouzrokovati neprijatnosti vašem psu, ali oni takođe mogu izazvati bolesti koje su prenosive na ljude, posebno decu.

Redovni pregledi i tretmani su često najbolji način da se spreče dalji problemi i da i vaš pas i vaša porodica ostanu zdravi.

“BE A HERO - BUDI HEROJ
za vašeg psa tako što ćete ga odvesti kod veterinara specijaliste koga zaslužuje! Budi odgovoran vlasnik: zaštitite svog psa od zaraznih i parazitskih bolesti.”

Pridružite se OIE-u u globalnim naporima da se iskoreni besnilo kod ljudi.

- Svake godine oko 70.000 ljudi u svetu najčešće dece.
- Više od 90% besnila kod ljudi prouzrokovano je ujedom od strane zaraženog psa.
- Vakcinacijom 70% svih pasa, mogli bismo da iskorenimo besnilo u svetu u potpunosti.
- Vakcinišite svog psa kako biste ljude i životinje oslobodili opasnosti od besnila. Zajedno možemo pobediti besnilo.

Zoonoza je bolest životinja koja se može preneti na ljude

Ljudi dobijaju ove bolesti kada dođu u neposredan kontakt sa zaraženim životinjama koje mogu ali ne moraju imati simptome ovih bolesti.

Jedan od najozbiljnijih rizika po zdravlje čoveka je valjkasti crv pod nazivom toksokara. Iako je ova infekcija nije česta, može biti veoma opasna, jer izaziva oštećenja u različitim tkivima tela, uključujući oči, što prouzrokuje slepilo.

S obzirom na njihov način života (puzanje, stavljanje prljavih ruku, itd) mala deca su izložena najvećem riziku.

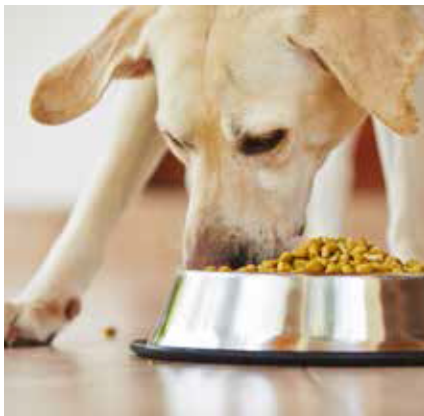

Četvrto herojsko delo Dobro vodite računa o svom psu

Hranjiva, uravnotežena ishrana je od najvećeg značaja za zdravlje vašeg psa.

Što se tiče ishrane, psi su slični ljudima. Oni su svaštojedi, što znači da se hrane veoma raznovrsno. Meso, povrće i žitarice mogu biti deo ishrane pasa.

Obezbeđivanje dovoljne količine hrane koja može da prati njegove aktivnosti je važno za sprečavanje agresivnog ponašanja, što se može desiti kada su psi gladni. S druge strane, treba izbegavati da se vaš pas prejeda s obzirom da će time dobiti na težini, što dovodi do rizika od pojave bolesti poput dijabetesa.

“BE A HERO - BUDI HEROJ za svog psa zadovoljavajući sve njegove osnovne potrebe. Budite odgovoran vlasnik: ne dozvolite da vaš pas razvije agresivno ponašanje zbog zanemarivanja, nedostatka hrane ili preteranog kažnjavanja.”

Više informacija o najboljem načinu hranjenja svog psa zatražite od vašeg veterinara.

Dobro vodite računa o svom psu:

- Održavajte higijenu svog psa korišćenjem odgovarajućeg šampona i pranjem nje govih ušiju i očiju.
- Hranite svog psa odgovarajućom hranom koja može da zadovolji njegove potrebe.
- Svakog dana izvodite psa napolje na vežbanje.
- Odvojite vreme za igru sa svojim psom.

Peto herojsko delo Potražite pomoć

Uprkos svim vašim naporima i ljubavi, briga o vašem psu vam i dalje može biti zahtevna. Možete shvatiti da je ipak komplikovanije od onog što ste očekivali ili možda u svom životu prolazite kroz promene koje čine da se teže nosite sa odgovornostima vlasništva.

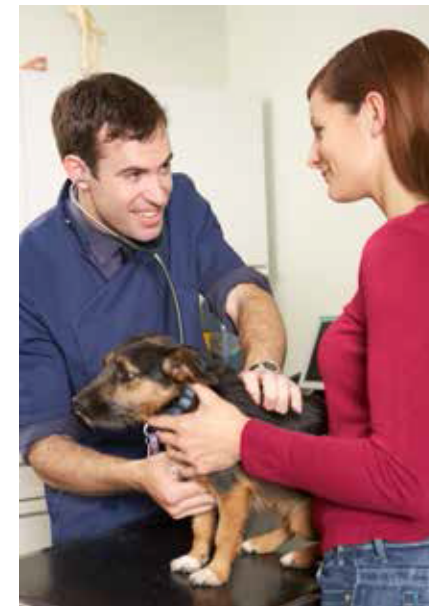
Iako vam snažno podržavamo da u potpunosti razumete sve izazove koji se javljaju prilikom nabavke psa pre nego što to učinite, može doći vreme kada posjedovanje psa za vas jednostavno više nije moguće. Vlasnici ponekad razmatraju napuštanje svojih pasa iz različitih razloga:

- Teškoće tokom obuke psa
- Velike životne promene: preseljenje, dobijanje deteta, itd.
- Nedostatak vremena
- Troškovi lečenja

Ako postane suviše teško da zadržite svog psa, nemojte osećati krivicu, ali nemojte odustajati od njega. Postoji mnogo rešenja da se izbegne napuštanje svog psa. Kao prvi korak, razgovarajte sa svojim veterinarom. On ili ona mogu biti u mogućnosti da vam ponude jednostavno rešenje.

Potražite pomoć. Može vam pomoći mnogo ljudi.

Lokalne informacije

“BE A HERO - BUDI HEROJ nemojte jednostavno odustati od svog psa, potražite pomoć. Budite odgovorni vlasnik: nemojte napustiti svog psa na ulici. Možda postoji još neki heroj koji čeka da pomogne.”

Budi heroj. Budite odgovoran vlasnik zarad svog psa, drugih životinja i ljudi.

Budite sigurni da ste spremni da nabavite psa. Imajte na umu da je pas novi član porodice i da će, kao takav, zahtevati vreme, novac, pažnju i brigu.

Ako ste dugogodišnji vlasnik psa ili ste ga upravo dobili, budite heroj svom novom prijatelju tako što ćete izvršiti ova herojska dela!

1. **Obezbedite da vaš pas bude ispravno identifikovan (obežeren)**
2. Ne dozvolite da se vaš pas slobodno razmnožava
3. Redovno posećujte veterinara
4. Dobro vodite računa o svom psu
5. Potražite pomoć kada je potrebno.

More information

www.oie.int

budi njegov heroj - srbija

Lokalne informacije

REPUBLIKA SRBIJA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE
I ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE
UPRAVA ZA VETERINU

This Campaign is co-funded by the European Union and World Animal Protection

